

CUPRINS

Abrevieri	11
Titlul I. CONSIDERAȚII GENERALE ASUPRA DREPTULUI MĂRII	17
Capitolul I. Caracterul tradițional al dreptului mării	17
1. Noțiuni introductive	20
2. Scurt istoric	21
3. Antiteza drept public - drept privat.....	24
4. Norme juridice de drept internațional – izvor de drept al dreptului mării	25
5. Norme juridice de drept internațional maritim public	26
6. Influența activităților maritime asupra progresului omenirii	27
6.1. Descoperirilor geografice.....	28
6.2. Influența activităților maritime asupra civilizației.....	29
Capitolul II. Abordări în definirea dreptului mării	31
1. Izvoarele dreptului mării.....	32
2. Declarație Truman	32
3. Terminologii acceptate pentru denumirea disciplinei –	33
dreptul mării	33
4. Opinii în definirea dreptului mării.....	35
5. Definiția dreptului mării	37
6. Sediul materiei	38
Titlul II. INTRODUCERE ÎN PROBLEMATICA DREPTULUI MĂRII	41
Capitolul I. Zone limitrofe mărilor și oceanelor	41
1. Regimul juridic al apelor maritime interioare	41
1.1. Ape naționale navigabile.....	42
1.2. Ape portuare	43
1.3. Apa salmastră.....	44
1.4. Ape teritoriale.....	45
2. Gurile fluviilor	45
3. Golfurile.....	46
4. Recife.....	46
5. Porturile.....	47
5.1. Șenalul de acces în port	47
5.2. Gura de acces în porturi	48
5.3. Bazinul șantierelor	48
6. Radele (avanportul)	48
7. Fundurile marine care pot rămâne descoperite.....	49
Capitolul II. Codificarea dreptului mării.....	50
1. Codificarea oficială și codificarea neoficială	50
2. Conferința de codificare de la Haga (1930).....	50

3. Codificarea dreptului mării sub auspiciile Societății Națiunilor (1919-1945)	51
4. Comisia de drept internațional a Adunării Generale a ONU cu privire la lățimea mării teritoriale	53
5. Prima Conferință asupra dreptului mării - Geneva 1958	55
6. A doua Conferință asupra dreptului mării - Geneva 1960	55
7. Convenția de la Montego Bay (1982) asupra dreptului mării	56
8. Participarea României la procesul de codificare a dreptului mării	58
Titlul III. ZONE ȘI SPAȚII MARITIME	59
Capitolul I. Marea teritorială	59
1. Aspecte din punct de vedere istoric	59
2. Reglementarea națională a „Mării teritoriale”	61
3. Reglementarea internațională a „Mării teritoriale”	62
4. Definirea mării teritoriale	63
5. Tendințe contradictorii în stabilirea mării teritoriale	64
6. Principii pentru stabilirea mării teritoriale	67
7. Criterii pentru stabilirea limitelor mării teritoriale	67
8. Regimul juridic al mării teritoriale și spațiului aerian de deasupra și al fundului acestei mări și subsolului ei	70
8.1. Suveranitatea statului riveran	71
8.2. Limitele mării teritoriale	71
8.2.1. Lățimea mării teritoriale	71
8.2.2. Limita interioară a mării teritoriale	72
8.2.3. Limita exterioară a mării teritoriale	72
8.2.4. Linia de bază normală	72
8.2.5. Linia de bază dreaptă	73
8.2.6. Combinarea metodelor utilizate pentru stabilirea liniilor de bază	73
8.2.7. Delimitarea mării teritoriale dintre state ale căror țărmuri sunt adiacente sau situate față în față	73
8.2.8. Hărțile marine și listele coordonatelor geografice	74
8.2.8.1. Activitatea hidrografică maritimă	74
8.2.8.2. Documente nautice și cartografice	75
8.2.8.3. Pericole de navigație	80
8.2.8.4. Mijloace pentru asigurarea hidrografică a navigației	83
Capitolul II. Trecerea inofensivă în marea teritorială	84
1. Reguli aplicabile tuturor navelor	84
1.1. Definiția navei	84
1.2. Dreptul de trecere inofensivă în marea teritorială	84
1.3. Semnificația termenului „trecere”	84
1.4. Semnificația expresiei trecere inofensivă	85
1.5. Legi și reglementări referitoare la trecerea inofensivă	85
1.6. Căi de navigație și dispozitive de separare a traficului în marea teritorială	86
1.7. Accesul nave străine cu propulsie nucleară și nave care transportă substanțe radioactive sau alte substanțe care sunt prin ele însele periculoase sau nocive	86
1.8. Obligațiile statului riveran în marea teritorială	87
1.8.1. Drepturile de protecție ale statului riveran	87
1.9. Taxe care pot fi percepute de la navele străine care trec prin marea teritorială	87

2. Reguli aplicabile navelor comerciale și navelor de stat utilizate în scopuri comerciale	88
2.1. Statutul juridic al navelor comerciale	88
2.2. Accesul la bordul navelor comerciale	89
2.3. Nave în raport de poziția juridică a statului care le-a acordat naționalitatea	91
2.4. Jurisdicția penală la bordul unei nave străine	92
2.5. Jurisdicția civilă față de navele străine	93
3. Reguli aplicabile navelor militare și altor nave de stat utilizate în scopuri necomerciale	93
3.1. Statutul juridic al navelor militare	93
3.2. Tratamentul aplicat navelor militare	94
3.3. Misiunile de urmărire, inspecție și reținere a navelor sau ambarcațiunilor suspecte, executate de navele militare aparținând Ministerului Apărării Naționale	95
3.3.1. Urmărirea, inspecția și reținerea navelor sau ambarcațiunilor suspecte	95
3.3.1.1. Criteriile de comportament suspect	95
3.3.1.2. Navă sau ambarcațiune suspectă	96
3.3.1.3. Navă sau ambarcațiune cooperantă	97
3.3.1.4. Navă sau ambarcațiune necooperantă	97
3.3.1.5. Navă sau ambarcațiune care se opune	97
3.3.1.6. Rezistență pasivă	97
3.4. Misiuni de supraveghere în marea teritorială	97
3.5. Sarcini specifice ale navelor militare în marea teritorială	98
3.6. Inspecția navelor sau ambarcațiunilor suspecte	98
3.7. Reținerea navelor sau ambarcațiunilor și persoanelor	99
3.8. Submarine și alte vehicule submersibile	99
3.9. Intrarea, staționarea, desfășurarea de operațiuni sau tranzitul forțelor armate străine pe teritoriul României	100
3.10. Accesul navelor străine în apele teritoriale	101
3.11. Accesul navelor militare străine în apele portuare și în porturi	102
3.12. Accesul nave străine cu propulsie nucleară și nave care transportă substanțe radioactive sau alte substanțe care sunt prin ele însele periculoase sau nocive	103
3.13. Nave de stat guvernamentale afectate unor scopuri necomerciale	103
Capitolul III. Marea teritorială de est a Uniunii Europene	104
1. Securitatea frontierei maritime a României	104
2. Frontiera națională maritimă – granița Uniunii Europene	108
3. Limita maximă în adâncime (inferioară) a frontierei maritime	109
4. Limita superioară a frontierei maritime	111
4.1. Statutul juridic al spațiilor aeriene	112
4.2. Spațiului aerian – aspecte juridice de drept privat și drept public	115
5. Competențele Gărzii de coastă în marea teritorială	118
Capitolul IV. Zona contiguă	120
1. Definiție	120
2. Zona contiguă ca instituție a dreptului mării	120
3. Obligațiile statului riveran la zona contiguă	121
4. Competența statelor în zona contiguă	121
5. Drepturile statului riveran în zona contiguă	121

Capitolul III. Platoul continental	123
1. Consacrare ca instituție juridică	123
2. Drepturile și obligațiile statelor în zona platoului continental	123
2.1. Delimitarea platoului continental	125
3. Săparea de galerii	125
4. Foraje pe platoul continental	125
5. Contribuții în bani sau în natură pentru exploatarea platoului continental dincolo de 200 de mile marine	125
Capitolul IV. Zona economică exclusivă	127
1. Regimul juridic special al zonei economice exclusive	127
2. Drepturile, jurisdicția și obligațiile statului riveran în zona economică exclusivă	127
4. Drepturile și obligațiilor statelor pentru exploatarea și conservarea resurselor biologice din zona economică exclusivă	128
5. Exploatarea resurselor biologice	129
Capitolul V. Marea liberă	131
1. „Mare liberum” și „Mare clausum”	131
2. Marea liberă. Concept și specificități	131
3. Contradicții în folosința comună a spațiilor marine	132
4. Afirmarea principului libertății mărilor	133
4.1. Libertatea comerțului	135
4.2. Libertatea mărilor	136
5. Principalele libertăți în marea liberă	138
5.1. Libertatea de navigație	138
5.2. Libertatea de a instala cabluri submarine și de a le întreține	148
5.3. Libertatea de pescuit	149
5.4. Libertatea de survol	149
5.5. Libertatea de a construi insule artificiale și alte instalații autorizate	151
6. Cooperarea în materie penală internațională în marea liberă	152
6.1. Transportul de sclavi	153
6.2. Pirateria	153
6.2.1. Definiție	153
6.2.2. Acte de piraterie comise de nave	154
6.2.3. Combaterea pirateriei prin instrumente juridice	154
6.2.4. Actele de jaf armat	155
6.3. Traficul ilicit de stupefiante și de substanțe psihotrope	155
6.4. Emisiunile neautorizate difuzate în marea liberă	155
6.5. Dreptul de vizită	155
6.6. Dreptul de urmărire	156
6.7. Reținerea unei nave sau a unei aeronave pirat	156
Capitolul VI. Regimuri internaționale speciale în spațiile maritime	157
1. Strâmtoarele care servesc navigației internaționale	157
1.1. Însemnătatea regimului strâmtoarelor pentru România	158
1.2. Regimul strâmtoarelor Mării Negre	159
2. Trecere în tranzit strâmtoare servind	160
2.1. Obligațiile navelor și aeronavelor în timpul trecerii în tranzit	160
3. Insulele	161
4. Statele arhipelag	161

4.1. Liniile de bază arhipelagice	161
4.2. Dreptul de trecere prin apele arhipelagice.....	162
5. Mări închise și semiînchise.....	164
5.1. Cooperarea între statele riverane la mari închise sau semiînchise	164
6. Zona internațională a teritoriilor submarine	164
6.1. Zona - noțiune și delimitare	165
6.2. Declarația ONU asupra principiilor privind fundul mărilor și oceanelor și subsolul lor, dincolo de limitele jurisdicției naționale.....	165
6.3. Cercetarea științifică marină	166
6.4. Activități desfășurate în interesul umanității	167
6.4.1. Obiecte arheologice și istorice.....	167
6.4.2. Protecția patrimoniului cultural subacvatic	168
7. Statele fără litoral.....	168
7.1. Dreptul statelor fără litoral.....	169
8. Statelor dezavantajate din punct de vedere geografic	170
Capitolul VII. Protejarea și conservarea mediului marin	172
1. Noțiuni introductive	172
1.1. Aspecte privind protecția mediului marin.....	172
2. Principiile fundamentale.....	173
3. Regimul juridic al apelor naționale.....	174
3.1. Patrimoniul public	174
3.2. Dreptul de folosință a apelor de suprafață.....	175
4. Protecția mediului marin	175
4.1. Menținerea sub control a poluării mediului marin	176
4.2. Poluarea marină	178
4.2.1. Definiția poluării marine	179
4.3. Formele poluării marine	179
4.4. Activitatea de control a statului portului (Port State Control - PSC).....	182
5. Prevenirea poluării Mării Negre	184
6. Răspunderea pentru poluarea cu hidrocarburi.....	186
6.1. Noțiuni introductive	186
6.2. Compromisul între diferitele interese.....	187
6.3. Instituția asigurării obligatorii	188
6.4. Fondul Internațional de Compensare pentru Poluarea cu Petrol (IOPC).....	188
6.4.1. Schemele voluntare a care furnizează compensații.....	189
6.4.1.1. Schema de compensație TOVALOP	189
6.4.1.2. Schema de compensație CRISTAL.....	190
Capitolul VIII. Modalități de soluționare a diferendelor internaționale privind activitatea maritimă	192
1. Obligația de a rezolva diferendele prin mijloace pașnice	192
2. Rezolvarea diferendelor prin orice mijloc pașnic ales de părți	192
3. Procedura de urmat dacă <i>părțile</i> nu au ajuns la o soluție	192
4. Obligații rezultând din acorduri generale, regionale sau bilaterale	193
5. Obligația de a proceda la schimburi de păreri	193
6. Conciliere.....	193
7. Proceduri obligatorii ce duc la decizii obligatorii	194
7.1. Alegerea procedurii.....	194
7.2. Competența	195

7.3. Acces la procedurile de rezolvare a diferendelor	196
7.4. Eliberarea prompta a navei sau eliberarea prompta a echipajului	196
7.5. Dreptul aplicabil	196
7.6. Epuizarea recursurilor interne	197
7.7. Caracterul definitiv și forța obligatorie a hotărârilor	197
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	198
1. Tratatate, monografii și cursuri propriu-zise	198
2. Studii și alte lucrări de specialitate	204
3. Lucrări generale.....	208
4. Articole.....	214
5. Seriale.....	218
6. Documente interne și internaționale	219
7. Coduri, instrucțiuni, regulamente, enciclopedii și dicționare.....	219
Anexa nr. I. Protocolului opțional privind obligatorie a diferendelor	221
Anexa nr. II. <i>Convenția privind pescuitul și conservarea resurselor biologice în largul mării, Geneva, 29 aprilie 1958</i>	223
Anexa nr. III. Acord privind privilegiile și imunitățile Tribunalul Internațional pentru Dreptul Mării, semnată la New York, 23 mai 1997	225
Anexa nr. IV. Protocolul privind privilegiile și imunitățile ale Autorității Internaționale a Fundului Mării, semnat la Kingston, 27 martie 1998.....	226
Anexa nr. V. Jurisdicția asupra zonelor maritime pentru țările membre UNCLOS.....	228
Anexa nr. VI. Grafic al zonelor prevăzute de Convenția de la Montego Bay asupra dreptului mării	232
Anexa nr. VII. Trasarea liniilor de bază drepte	233
Anexa nr. VIII. Coordonatele geografice ale punctelor între care sunt trasate liniile de bază drepte, de la care este măsurată lățimea spațiilor maritime ale României	234